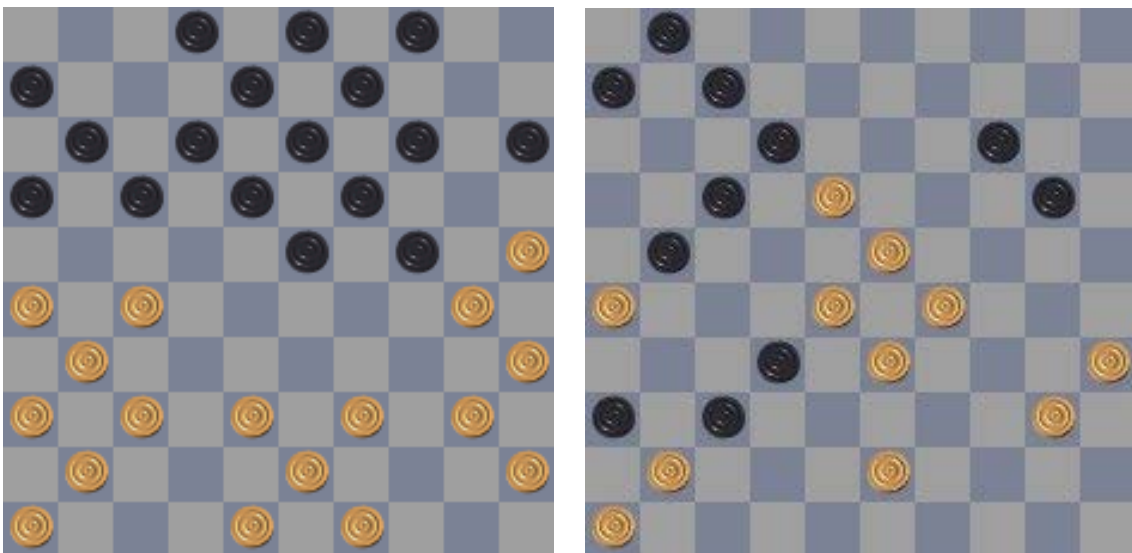

Tot mijn zestiende was dammen mijn favoriete denksport. Dat veranderde toen de damclub op Kockengen mij niet als lid wilde accepteren, dit vanwege het verkeerde geloof, en ik mij bij de schaakclub in Breukelen aanmeldde. Het damspel raakte in de jaren daarna bij mij uit het zicht. Op zaterdag las ik de damrubriek in een van de dagbladen en zo wist ik dat Ton Sijbrands, Harm Wiersma, Jannes van der Wal en Roel Boomstra wereldkampioen dammen werden. Veel ontging mij echter. Tijdens de Denksportkampioenschappen eind jaren tachtig en begin negentig in Zoetermeer zag ik voor het eerst sinds lange tijd dammers in actie maar zelf dammen deed ik niet meer. Het werd stil toen Trouw in 2001 een punt zette achter de damrubriek van Frank Drost en het werd doodstil toen De Volkskrant op 24 februari 2018 met de damrubriek van Ton Sijbrands stopte. Een zwarte dag. Ton was mijn laatste uitkijkpost op de damwereld.

Frits Hoorweg, een van de oprichters van Schaakbulletin, vertelde mij dat Wim Andriessen en hij op een bepaald moment aandacht aan dammen waren gaan besteden maar dat ze daarmee stopten toen Hein Donner de redactie van Schaakbulletin liet weten dat hij het nastreven van deze oecumene met andersdenkende sporten niet kon waarderen. Vreemd eigenlijk want als er al een gereformeerde sport is dan is dat dammen zoals we in het artikel Dammen in de polder van Patrick van IJendoorn in De Groene Amsterdammer kunnen lezen. Dammen, en zeker geen schaken, was de denksport bij uitstek voor gereformeerde jongeren als J.H. Donner.

Toen ik eind 2020 de website van mijn schaakvereniging Promotie bezocht viel mij iets vreemds op. Rens Minnema en Eelco Kuipers besteedden aandacht aan dammen. Mooi, dacht ik, Rens en Eelco slaan een brug naar het dammen. Dat moeten ze blijven doen! Ik doe mee!

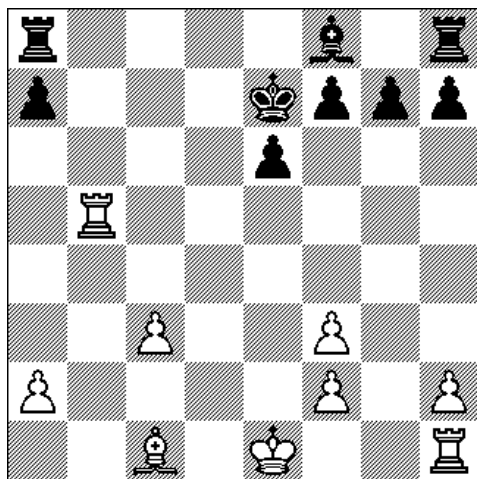

Eelco Kuipers van Samen Sterk zat in het linkerdiagram achter de zwarte schijven. Hoe won hij? De Mona Lisa onder de damproblemen die in het rechterdiagram op het bord staat stamt uit 1979 en is afkomstig van Jan Voormans. Bezoek Tim Krabbé's website voor achtergrond informatie over dit uitzonderlijke 'Three Queens' probleem, nummer 252. Zoals gebruikelijk is de opdracht wit speelt en wint. Zie het eind van deze column voor de oplossingen.

Welke schakers dammen er zoal? De eerste naam die mij te binnen schoot was die van Rashid Nezhmetdinov die op meesterniveau schaakte en damde. Een andere schaker van wie ik weet dat hij damt is Vassily Ivanchuk; bekijk het boeiende filmpje van Lennart Ootes van Vassily's blitz match tegen de nummer vier van de damwereld Jan Groenendijk. Ton Sijbrands noemde in 2008 in een interview met Guus Luijters, dat in schaaktijdschrift Matten nummer 4 verscheen, Hans

Böhm en John van Baarle goede dammers terwijl Erik Hoeksema volgens hem veruit de sterkste dammer onder de schakers is.

Hoe zit het met dammers die schaken? De enige dammer die ik ken die schaakte is Jannes van der Wal. Jannes werd in 1982 wereldkampioen dammen maar hij raakte allengs, vanwege het hoge remisepercentage, gedesillusioneerd over het damspel. In 1992 hakte hij de knoop door en switchte van dammen naar schaken. IM Erik Hoeksema werd zijn trainer. Dit jaar is het vijfentwintig jaar geleden dat Jannes, vlak voor zijn veertigste verjaardag, het tijdelijke voor het eeuwige verwisselde. Jannes was dus slechts vrij kort, van 1992 tot en met 1996, schaker.

Dimitri Reinderman publiceerde in 2016 op schaaksite.nl [Een hommage aan Jannes van der Wal](#). Eén keer troffen ze elkaar op het schaakbord.

Dimitri Reinderman (2415) – [Jannes van der Wal](#) (2275), ZSG/Computerij Open, Zwolle, 1993.

1.e4 c6 2.d4 d5 3.exd5 cxd5 4.c4 Pf6 5.Pc3 Pc6 6.Pf3 Lg4 7.cxd5 Pxd5 8.Db3 Lxf3 9.gxf3 e6 10.Dxb7 Pxd4 11.Lb5+ Pxb5 12.Dc6+ Ke7 13.Dxb5 Pxc3 14.bxc3 Dd7 15.Tb1 Dxb5 16.Txb5 Zie diagram. Tot zover is alles theorie. **16...Kf6 17.Ke2 a6 18.Ta5 Ld6** Volgens Stockfish de verliezende zet. **19.Lg5+ Kg6 20.Tg1 Lxh2 21.Tg2 Lb8** Mat in zes zetten. **22.Le7+ Kh6 23.Ta4** [23...g6 24.Lf6 g5 25.Tg5 Lf4 26.Tf4 a5 27.Th4#] 1–0

In 1996 speelde Jannes van der Wal mee in het Kloostertoernooi in Ter Apel. Eric Hornstra gaf in zijn artikel [Schakers hebben in bossen van Ter Apel geen boodschap aan geld](#) in Trouw een bijzonder aardige impressie van dit sterk bezette toernooi. Berry Withuis, de beheerder van de portefeuille perszaken, merkte plagerig op dat hij vermoedde dat de organisatoren van het Kloostertoernooi, in het nietige Ter Apel, het geld hiervoor bij elkaar stelen of jaarlijks een bank beroven. De tegenstander van Jannes in de voorlaatste ronde van het Open Oranjeboom Toernooi was Frits Hoorweg, zie [De Promoot 44.5](#). Frits was niet onder de indruk van het spel van Jannes maar Stockfish is van mening dat Jannes best acceptabel schaakte. Frits won van de oud-wereldkampioen dammen, speelde in de laatste ronde remise, en eindigde op de eerste plaats in de voetvolk groep hetgeen goed was voor fl. 750. De invitatiegroep werd gewonnen door Ulf Andersson (3½/5) voor Predrag Nikolic (3/5), Peter Svidler (2½/5), Friso Nijboer (2½/5), Peter Leko (2/5) en Lembit Oll (1½/5) terwijl de meestergroep een prooi was voor Tahir Vakhidov (3.5/5) vóór Erik Hoeksema (3/5); zie ook Schakend Nederland 96-4 en Schaakmagazine mei 97.

Frits Hoorweg (2178) – Jannes van der Wal (2250), Kloostertoernooi, Ter Apel, 21-03-1996

1.c4 e5 2.Pc3 Pf6 3.e3 Lb4 4.Dc2 c5 5.Pf3 Pc6 6.Ld3 d6 7.Pe4 Pg8 8.Pg3 g6 9.Le4 Pf6 10.Lxc6+ bxc6 11.0–0 0–0 12.b3 Te8 13.Lb2 La5 14.Pg5 h6 15.P5e4 Ph7 16.f4 f5 17.fe5 de5 18.etc. 1-0

Linkerdiagram: Jan Schreurs (DOS Delft) - Eelco Kuipers (Samen Sterk Hazerswoude; zwart aan zet). **Partij: 17... 14-20 18. 25x14 19x10 19. 30x28 17-21 20. 26x17 11x44** (0-1)

Rechterdiagram: Jan Voormans, 1979 [Brabants Dagblad, 26-02-1983]. **Oplossing: 28-22 (17x48) 26x8 (36x47) 18-13 (47x24) 46-41 (37x46) 8-2 (24x8) 2x15 (46x19) 15-20 (14x25) 40-34 (48x30) 35x2!!** Deze motiefpositie is in de literatuur bekend als het Alix-, Canalejas-, Timonada- of Guerra-motief. Een mogelijke winst is (6-11) 2x16 (25-30) 16-43 (30-35) 43-34 (1-6) 34-7 (1-0). Referentie: Leen de Rooij, [Spaanse speculaas](#), Damvereniging VBI Huissen, 2014.

Eddy Sibbing van het [Max Euwe Centrum](#) achterhaalde de naam van de winnaar van het Vitalis Meestertoernooi in het toernooiboek van het Negende Klooster Schaaktoernooi Ter Apel 1996.